

Til Folketingets Fødevarerudvalg

Notat om muslingefiskeriet i Vejle Fjord.

Vejle Fjord har i årtier ikke kunnet leve op til regionplanens målsætning om et varieret og alsidigt plante- og dyreliv. Årsagen er flere, bl.a. væsentlig udledning af spildevand og en ensformig bund skabt primært på grund af et intensivt muslingefiskeri, der udover muslinger har fjernet sten og stenrev. Den ensformige bund er herefter mange steder præget af mudder fra sedimenttransport fra Vejle Å.

De senere år har Vejle Kommune gennemført millioninvesteringer i Vejle Centralrenseanlæg samt omfattende kloaksaneringsprojekter. De store investeringer, der fortsættes i årene fremover, har betydet en væsentlig bedre vandkvalitet og Vejle Amts hav og kystovervågning har dokumenteret en forbedring af tilstanden i fjorden. Men desværre langt fra nok til at nå målsætningen. En væsentlig årsag er de ensformige bundforhold.

Derfor gennemførte Danmarks Fiskeriundersøgelser, Vejle Amt og Vejle Amatørfiskerforening med deltagelse af Vejle Kommune et restaureringsprojekt i 2005. Restaureringen bestod i udlægning af 48 tons muslingeskaller i store 1.000 liters sække i et forsøgsområde ved Munkebjerg på sydsiden af Vejle Fjord. Målet var at genskabe mere variation på bunden, så muslingelarver kan bosætte sig, og for at skabe flere levesteder for bunddyr og fisk. Resultatet har været særdeles positivt. Således viser undersøgelser, at sækkene i løbet af meget kort tid blev taget i anvendelse af søstjerner, krabber, søanemoner, rejer, sortkutling m.m. Forsøgsfiskeri viste desuden et højere udbytte af bl.a. fladfisk ved sækkene.

Vejle Amt og Vejle Kommune har gennemført vådområde- og vandløbsrestaureringsprojekter i Vejle Ådal de seneste år og er netop i gang med - i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen - at realisere en storstilet helhedsplan til flere millioner kroner omfattende vådområdeprojekter, vandløbsrestaureringsprojekter, naturstier, m.m. Disse tiltag vil også medføre miljømæssige forbedringer i Vejle Fjord, både hvad angår vandmiljø samt reduceret sedimenttransport.

I efteråret 2006 oplevede vi seks muslingeskibe gennemfiske Vejle Fjord for muslinger, også i nærheden af vores restaureringsprojekter. De 100 kg tunge stålrammer med fangstposer, der trækkes henover bunden, medfører en voldsom ophvirvling af sediment, som risikerer at forringe effekten af de kunstige muslingerev.

Ophvirvlingen af sediment har desuden en negativ indvirkning på den rekreative værdi af de strande, som ligger som perler på en snor, både på nordsiden af fjorden (Albuen, Tirsbæk (er endvidere EU fuglebeskyttelsesområde), og strande i Hedensted Kommune) og sydsiden (Ibæk, Hvidbjerg, Fladstrand, Andkær Vig, Sællerup strand). Fem af disse strande i Vejle Kommune er Blå Flag strande, der besøges af mange tusinde mennesker hvert år. Strandene har stor betydning for kommunen og indgår i vores samlede strategi for friluftsliv og turisme.

På denne baggrund finder vi det uacceptabelt, at ganske få muslingeskibe, men med stor potentiel negativ effekt, kan gennemfiske fjorden indtil 200 meter fra land. Vi er af den klare overbevisning, at naturen i Vejle Fjord kan genoprettes, såfremt muslingefiskeriet begrænses over en længere periode. Vi vil derfor anmode udvalget om at sikre et udvidet stop for muslingefiskeri i Vejle Fjord ud til en nord/sydlig linie ved Holtser Hage i en periode på 20 år, således at minimum den inderste del af Vejle Fjord helt friholdes for muslingeskrabning. I den periode vil vi i samarbejde med Danmarks Fiskeriundersøgelser overvåge udviklingen i naturgenopretningen. Desuden vil vi arbejde på at skaffe midler til at videreudvikle succesene med naturgenopretning på og omkring de kunstige rev vi har lavet i fjorden. I samarbejde med Danmarks Fiskeriundersøgelser og Statens Miljøcentre/Skov- og Naturstyrelsen vil vi finde optimale placeringer for flere udlagte rev til genskabelse af livsbetingelserne for planter, muslinger, fisk og fugle i Vejle Fjord.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at muslingefiskeriet i Vejle Fjord ikke vurderes at være foreneligt med de bindende EU-krav til miljøtilstanden i fjorden som fremgår af Miljøministeriets miljømålslov (implementeringen af EU's Vandrammedirektiv).

Til mødet hos Fødevarerudvalget den 11. april 2007 anbefales det, at ministeriet inviterer biolog Per Dolmer, Danmarks Fiskeriundersøgelser, til at deltage.

Konklusioner fra undersøgelser af Danmarks Fiskeriundersøgelser

Ifølge et brev fra Danmarks Fiskeriundersøgelser til Fiskeridirektoratet af december 2006 er der oplyst følgende konklusioner om muslingefiskeri:

Effekter af blåmuslingefiskeriet i områder dybere end 6 meters dybde på sigtbarheden på 2-4 meters vanddybde anses for at være sandsynlig i områder som Vejle Fjord, hvor der fiskes på forholdsvis stejle sider. Eller sagt på en anden måde: det betyder, at bæltet med forbud mod muslingefiskeri langs kysten påvirkes at det lovlige fiskeri på 6 meters dybde.

Blåmuslingefiskeriet kan have negativ betydning for bundfaunaen i de områder, der fiskes.

Blåmuslingefiskeriet kan have en negativ effekt på forekomsten af fisk.

Ophvirvling af sediment fra bunden og spredning af dette ind i området med det etablerede rev kan forringe restaureringsprojektets effekt i forhold til at ophjælpe fiskebestanden.

Konklusioner fra undersøgelse i Horsens Fjord:

I 1994 lavede Danmarks Fiskeriundersøgelser en undersøgelse af muslingeforekomsterne i bl.a. Horsens Fjord. I denne undersøgelse blev blåmuslingebiomassen i Horsens inderfjord bestemt til 6.320 tons.

Det vides ikke hvad blåmuslingebiomassen er i Vejle Fjord, men i 2005 og 2006 er der landet mellem 1.000 og 2.000 tons årligt.

Der vedlægges CD* med videooptagelser, der viser hvordan fjordbunden ser ud mange steder, samt billeder af det kunstige rev og hvordan det har udviklet sig fra 2005 til 2006.

Der vedlægges endvidere kopi af artikel fra Amatørfiskeren, februar 2007, om habitatrestaureringen.

Vejle den 21. marts 2007

Vejle Kommune
Vejle Amatørfiskerforening

*NOTE (FLF-sekr.)

Den omtalte CD kan lånes ved
henvendelse til sekretariatet.

Flot brochure om Vejle Fjord

Konceptet er velegnet i andre kystområder af frivillige organisationer

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har bekostet udgivelsen af en flot og overskuelig brochure om habitatsrestaureringen i Vejle Fjord - et arbejde, der er gennemført som et samarbejde mellem Danmarks Fiskeriundersøgelser, Dansk Amatørfiskerforening og Vejle Amt.

Brochuren er kort i sin beskrivelse, men bl.a. i kraft af en række undervandsfoto fortæller den med al tydelighed, at projektet har været til nytte. Forsiden er således et stykke genoplivet havbund med bundvegetation og søstjerner, der har fået en ny verden ovenpå de kunstige rev bestående af store sække med tomme muslingeskaller.

Det fortælles, at der er medgået 48 tons tomme skal-

ler, som nu udgør i alt 100 kunstige rev på sydsiden af Vejle Fjord på 3-7 meters dybde.

Af hensyn til de biologiske undersøgelser er området lukket for fiskeri.

De biologiske undersøgelser med forsøgsfiskeri og dykkerobservationer har dokumenteret, at de kunstige rev er levested for en lang række fiskearter og bunddyr.

Den øgede forekomst af fisk afspejler sig også i et øget fiskeri på grænsen til området, og ved at grupper af skarver ofte fisker her (de ved jo ikke, at det er forbudt at fiske inden for området)

I efteråret 2006 er der yderligere udsat 5000 pig-hvar i netop dette område, hvilket du kunne læse en hel

del om i december udgaven af AMATØRFISKEREN.

Restaureringen af havbunden i Vejle Fjord i maj 2005 med kunstige rev har vist, at man inden for en kort tidshorizont kan genskabe levestederne for dyre- og plantelivet.

Konceptet vil kunne an-

vendes i andre kystområder af frivillige organisationer, fastslås det i brochuren, og interesserede kan få alle oplysninger om projektet hos Leif Christensen, Dansk Amatørfiskerforening, tlf. 7583 2154, eller Per Dolmer, Danmarks Fiskeriundersøgelser, tlf. 3396 3433.

Leif Christensen med en af de tomme sække, der senere er blevet til en del af et rev i Vejle Fjord

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Danmarks Fiskeriundersøgelser

Habitatsrestaurering i Vejle Fjord

Mærkværdig beslutning om Vejle Fjord

Netop som dette blad er færdiggjort og vi kunne glæde os over bl.a. Vejle Fjord-projektet, er der kommet meddelelse om, at Fiskeridirektoratet har givet tilladelser til, at der må skræbes muslinger i store dele af Vejle Fjord.

Dansk Amatørfiskerforening har naturligvis protesteret overfor både miljøminister Connie Hedegaard og fødevarerminister Hans Chr. Schmidt.

Den sag kikker vi nærmere på i næste udgave af AMATØRFISKEREN, for det er da unægtelig en mærkværdig

beslutning, at det samme ministerium, som har været med til at bekoste udgivelsen af en flot brochure med rosende omtalte af Vejle Fjord-projektet, samtidig har givet tilladelse til, at man gerne igen må omdanne Vejle Fjord til en "motorvej" under vandet og dermed ødelægge gydepladser og gemmesteder for de fisk, der trænger så hårdt til naturgenopretning. - En utrolig fantastisk sag, som vi vil gå meget i dybden med i næste udgave af AMATØRFISKEREN.